

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/148/2023
Identifikačné číslo spisu:	2321203362
Dátum vydania rozhodnutia:	26.11.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Holíč
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:2321203362.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Z. J. F., narodenej X. G. XXXX, U., H. XXXX/X, zastúpenej advokátom JUDr. Erikom Šablatúrom, Bratislava, Holíčska 13, proti žalovanej K. W., narodenej X. H. XXXX, T.L. Ú., X. J. XXXX/XX, o určenie, že vec nepatrí do dedičstva, vedenom na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 35C/46/2021, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Okresného súdu Galanta zo 6. septembra 2021 č. k. 35C/46/2021-19, uzneseniu Krajského súdu v Trnave zo 17. januára 2023 sp. zn. 24Co/119/2022, uzneseniu Okresného súdu Galanta z 28. februára 2023 č. k. 35C/46/2021-139 a uzneseniu Okresného súdu Galanta z 25. apríla 2023 č. k. 35C/46/2021-159, takto

rozhodol:

Dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave zo 17. januára 2023 sp. zn. 24Co/119/2022 o d m i e t a.

Vo zvyšnej časti dovolacie konanie z a s t a v u j e.

Žalovanej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Galanta (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) uznesením zo 6. septembra 2021 č. k. 35C/46/2021-19 zastavil konanie a žalovanej nepriznal nárok na náhradu trov konania.

2. Krajský súd v Trnave (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne uznesením zo 17. januára 2023 sp. zn. 24Co/119/2022 potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie a žalovanej priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

3. Uznesením z 28. februára 2023 č. k. 35C/46/2021-139, ktoré vydal vyšší súdny úradník, súd prvej inštancie rozhodol o trovách konania tak, že žalobkyňa je povinná zaplatiť žalovanej (k rukám právneho zástupcu žalovanej) do 15 dní od doručenia uznesenia náhradu trov právneho zastúpenia v odvolacom konaní vo výške 256,57 eura.

4. Uznesením z 25. apríla 2023 č. k. 35C/46/2021-159 súd prvej inštancie rozhodol o sťažnosti žalobkyne proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka o výške náhrady trov konania tak, že sťažnosť zamietol.

5. Proti všetkým vyššie uvedeným rozhodnutiam podala žalobkyňa dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z § 420 písm. f) zákona č. 160/2015 Z. z Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). Navrhla, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutia zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na nové konanie resp. aby sám vo veci rozhodol tak, že žalobe vyhovie. Zároveň navrhla, aby dovolací súd žalobkyni voči žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutia vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, skúmal bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu; dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne smerujúce proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je potrebné odmietnuť ako oneskorené podané a vo zvyšnej časti treba dovolacie konanie zastaviť pre nedostatok funkčnej príslušnosti najvyššieho súdu. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

7. Podľa § 427 CSP dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

8. Podľa § 438 ods. 1 CSP sa na konanie na dovolacom súde primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

9. Podľa § 121 ods. 1, 3, 4 a 5 CSP lehota podľa tohto zákona môže byť určená podľa hodín, dní, týždňov, mesiacov a rokov. Lehoty určené podľa týždňov, mesiacov alebo rokov sa končia uplynutím toho dňa, ktorý sa svojím označením zhoduje s dňom, keď nastala skutočnosť určujúca začiatok lehoty; ak ho v mesiaci niet, posledným dňom mesiaca. Ak koniec lehoty pripadne na sobotu alebo deň pracovného pokoja, je posledným dňom lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň. Lehota je zachovaná, ak sa v posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo sa podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť; to platí aj vtedy, ak je podanie urobené elektronickými prostriedkami doručené súdu mimo pracovného času.

10. Podľa § 447 písm. a) CSP dovolací súd odmietne dovolanie, ak bolo podané oneskorene.

11. V danom prípade dovolaciemu súdu z obsahu súdneho spisu vyplynulo, že rozhodnutie odvolacieho súdu bolo žalobkyni doručené 13. februára 2023 (porov. doručenkú na č. l. 132 spisu). Žalobkyňa podala dovolanie osobne na súde prvej inštancie 12. júla 2023 (porov. č. l. 132 spisu). Koniec dvojmesačnej lehoty na podanie dovolania počítanej od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu pritom pripadol na sobotu 13. apríla 2023, preto posledným dňom lehoty v zmysle § 427 CSP bol v danom prípade najbližší nasledujúci pracovný deň, t.j. pondelok 15. apríla 2023.

12. Právna úprava je jednoznačná, lehota na podanie dovolania je individuálna a plyní oprávnenému subjektu od doručenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu. Rozhodnutím odvolacieho súdu sa rozumie rozhodnutie vydané súdom príslušným podľa § 34 CSP (krajským súdom resp. najvyšším súdom). Dovolaciemu súd sa z obsahu súdneho spisu javí ako pravdepodobné, že žalobkyňa za začiatok plynutia lehoty na podanie dovolania nesprávne považovala doručenie uznesenia súdu prvej inštancie o jej sťažnosti proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka o výške trov konania, ktoré bolo žalobkyni doručené 12. mája 2023 a proti ktorému dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok ani nie je prípustné (pozri body 14. a nasl. odôvodnenia tohto rozhodnutia dovolacieho súdu).

13. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobkyne smerujúce proti uzneseniu odvolacieho súdu odmietol ako oneskorene podané podľa § 447 písm. a) CSP, pretože nebola zachovaná zákonom stanovená lehota na podanie dovolania (§ 427 ods. 1 veta prvá CSP).

14. Žalobkyňa dovolaním napadla i rozhodnutia súdu prvej inštancie.

15. Podľa § 161 ods. 1 a 2 CSP ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“). Ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

16. Podľa § 419 CSP dovolaním možno napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu, ak to zákon pripúšťa.

17. Treba zdôrazniť, že v zmysle tohto ustanovenia môže strana sporu napadnúť dovolaním iba rozhodnutia odvolacieho súdu. Rozhodnutím odvolacieho súdu sa rozumie rozhodnutie vydané krajským súdom (ak rozhoduje o odvolaní proti rozhodnutiu okresného súdu) alebo najvyšším súdom (ak rozhoduje o odvolaní proti rozhodnutiu krajského súdu). Dovolaním preto nemožno napadnúť žiadne iné súdne rozhodnutie.

18. Jednou z podmienok (každého) civilného sporového konania je funkčná príslušnosť súdu. Funkčná príslušnosť súdu vymedzuje rozsah pôsobnosti medzi jednotlivými článkami sústavy všeobecných súdov tak, že určuje, ktorý článok má prejednať a rozhodnúť konkrétny rovnaký spor (konkrétnu rovnakú vec). Ide o určenie, ktorý súd má uskutočniť konanie o danom riadnom alebo mimoriadnom opravnom prostriedku. Funkčnú príslušnosť súdu upravujú ustanovenia § 34 a § 35 CSP tak, že o odvolaní proti rozhodnutiu okresného súdu rozhoduje krajský súd (§ 34 ods. 1 a 2 CSP), o odvolaní proti rozhodnutiu krajského súdu rozhoduje najvyšší súd, ak tento zákon neustanovuje inak (§ 34 ods. 3 CSP) a o dovolaní rozhoduje najvyšší súd (§ 35 CSP). Proti uzneseniu súdu prvej inštancie vydanému súdnym úradníkom, ktoré treba doručiť, je prípustná sťažnosť (§ 239 ods. 1 CSP). O sťažnosti rozhodne súd prvej inštancie (§ 248 CSP).

19. V danom prípade žalobkyňa dovolaním napadla uznesenie, ktorým súd prvej inštancie zastavil konanie pre prekážku začatého konania, tzv. prekážka litispendencie, ktorá je neodstrániteľným nedostatkom podmienok konania majúcim za následok zastavenie konania. Žalovanej priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania. Proti tomuto uzneseniu súdu prvej inštancie bolo prípustné odvolanie ako riadny opravný prostriedok, ktorý žalobkyňa aj podala a odvolací súd o ňom rozhodol tak, že uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP). Žalobkyňa dovolaním napadla aj toto uznesenie odvolacieho súdu, ktoré však dovolací súd nemohol preskúmať pretože neboli splnené podmienky pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu, keď dovolanie bolo podané oneskorene.

19.1. Dovolanie žalobkyne ďalej smerovalo proti uzneseniu súdu prvej inštancie o výške trov konania, ktoré vydal vyšší súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP). Proti tomuto uzneseniu bola prípustná sťažnosť, ktorú žalobkyňa aj podala a o ktorej súd prvej inštancie (§ 248 CSP) rozhodol tak, že sťažnosť žalobkyne uznesením zamietol (§ 249 v spojení s § 250 ods. 1 CSP). Žalobkyňa dovolaním napadla aj toto uznesenie, ktorým súd prvej inštancie zamietol jej sťažnosť proti uzneseniu súdu prvej inštancie, ktoré vydal vyšší súdny úradník. Sťažnosť je prostriedok procesnej obrany, ktorý nemá devolutívny účinok - to znamená, že o sťažnosti rozhoduje opäť súd prvej inštancie (§ 248 CSP). Rozhodnutie o sťažnosti strany sporu proti uzneseniu vydanému vyšším súdnym úradníkom nie je teda rozhodnutím odvolacieho súdu.

20. Dovolanie môže byť podané len proti rozhodnutiu odvolacieho súdu (CSP ani neupravuje funkčnú príslušnosť na prejednanie dovolaní smerujúcich proti rozhodnutiu iného ako odvolacieho súdu). So zreteľom na skutočnosť, že dovolanie žalobkyne smerovalo aj proti rozhodnutiam okresného súdu ako súdu prvej inštancie, nie je daná funkčná príslušnosť najvyššieho súdu o ňom rozhodovať a konanie o tomto opravnom prostriedku je potrebné podľa ustanovenia § 161 ods. 2 v spojení s § 438 ods. 1 CSP zastaviť pre neodstrániteľný nedostatok podmienok konania. Rešpektovanie citovanej platnej

procesnoprávnej úpravy je postupom, ktorý je založený na čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, t. j. že štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

21. Vzhľadom na uvedené najvyšší súd konanie o dovolaní žalobkyne proti rozhodnutiam okresného súdu zastavil (§ 161 ods. 2 CSP v spojení s § 438 ods. 1 CSP) bez toho, aby preskúmaval ich vecnú správnosť.

22. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP tak, že i keď žalobkyňa z procesného hľadiska zavinila zastavenie dovolacieho konania (§ 256 ods. 1 CSP), žalovanej nárok na náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, nakoľko zo súdneho spisu je zrejmé, že jej preukázateľne žiadne trovy dovolacieho konania nevznikli (R 72/2018).

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.